Leto III. Maribor, torek 10. februarja 1920. St. 32.

MARIBORSKI

Državna licej. knjižnica
Ljubljana

Političen list.

Naročnina znaša:
Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6·50 mesečno. četrtletno K 19·50.
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 6·—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:
Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova ulica št. 4.)
Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Beograjska pogajanja.

LDU Beograd, 9. februarja. Včeraj pop. je bil pri regentu v avdijenci predsednik vlade g. Davidović, za njim pa načelnik opozicijskega bloka g. Protić. Medtem so bili načelniki opozicijonalnih skupin zbrani v Narodnem klubu in so se posvetovali o položaju. Po avdijenci je g. Protić poslal po g. dr. Medakovića, dr. Korošca in dr. Drinkovića, da jih informira o poteku avdijence.

Nova lista vojnih zločincev.

LDU Praga, 9. februarja. Večerna izdaja lista »Česke slovo« javlja: Tajništvo zveze bivših internirancev in zaprtih v Pragi se je obrnilo, v sporazumu z enakimi organizacijami v Jugoslaviji in na Poljskem, na ministrstvo za zunanje stvari, naj se nemudoma izroče antantnemu sodišču te-le osebe: Bivši nadvojvode Friderik, Evgen in Jožef, generala Köves in Schwertner, poveljnika Thalerhof in Möllersdorf, namestništveni svetnik dr. Sieczynski, poveljnik stražnega oddelka v Oberhollabrunnu, stotnik Blaschke in okrajni komisar dr. Grimm na Dunaju.

Ukrajinci izpraznili Odeso.

DKU. Dunaj, 9. februarja. Ukrajinski dopisni urad poroča iz Bukarešte: Ukrajinske čete so izza težkih bojev vsled boljševiške premoči izpraznile Odeso in se umaknile v smeri proti severozahodu.

Bela Kun bolan.

DKU. Dunaj, 9. februarja. Listi poročajo, da so včeraj prepeljali Belo Kuna iz Karlsteina v neko bolnico v Stockerau pri Dunaju. Oblasti so ukrenile potrebno, da je dovolj zastražen.

Clemenceau v Egiptu.

LKU. Pariz, 9. februarja. „Ag. Havas" poroča iz Aleksandrije: Clemenceau je prispel semkaj in se je podal v Kairo, kjer so ga z navdušenjem sprejeli.

Sneženi viharji v Ameriki.

DKU. Berlin, 9. februarja. „Lokalanzeiger" javlja iz Kopenhagena: Po semkaj dospelih brzojavih iz Newyorka so sneženi viharji strašno opustošili vzhodnoameriško obal. Številna kopališča so razdejana. Celi Ceny Island stoji pod vodo. Nekatere kopališčne hotele je odneslo v morje, pri čemur je izgubilo življenje mnogo ljudi. V Newyorku, kjer je divjal vihar z veliko jakostjo, je bil ustavljen ves promet. Bati se je, da bo dovoz živil v Newyork za delj časa onemogočen.

Vojni zločinci.

Germanija je slabe volje, ker so se ji mirovni pogoji začeli zasekavati v meso. Zadnje dni je mobilizirana vsa nemška javnost, prirejajo se protestna zborovanja in časopisje prinaša cele kolone o vprašanju izročitve vojnih zločincev. Vprašanje je za njih važno, za ves ostali svet pa zanimivo. Če je izročitev vojnih krivcev in takih, ki so med vojno zagrešili dejanja, katera so v nasprotju z mednarodnim pravom, iz teh ali onih vzrokov neupravičena, ali krivična, so vendar Nemci sami priznali to določbo, s tem da so podpisali versaillsko mirovno pogodbo. Formalno gre torej zgolj za izvršitev pogodbe, ratificirane od ljudskih zastopnikov — pa čemu potem ta krik v Izraelovi deželi?

Stvar pa ima širje ozadje. Glavna igra se vrši za kulisami, na oder se pa pošiljajo samo preskušani komedijanti in — slepci. Nemčija je danes pokrita z varnostno kopreno in kadarkoli se ta razgali, ji udarijo pene na usta. Junkerstvo in „Drang nach Osten" sta fenomena, ki ne propadeta tako naglo, ko sta se že zajezila v duši celega naroda. Ako se tako velik narod, kakor je nemški, poda v vojno na ljubo idejam, ki so mu jih vcepili njegovi vodilni možje — in to je rezumė vojnih razkritij — tedaj bi bilo naivno misliti, da bo slučajni poraz izpulil te ideje. G. le Bon dobro pravi, da se je človeštvo vedno raje borilo za velike zmote, nego za enostavne in lažje izvedljive resnice.

Nemško časopisje socijalistične barve pogosto govori o tajnem delu stare junkerske reakcije in kjerkoli se ponudi priložnost, izbruhne ta reakcija na dan. Spomnimo se samo na Hindenburgov sprejem v Berlinu in na razne pojave med nemškim dijaštvom. Gibanje neodvisnih socijalistov je zelo dober tlakomer: kaže nam, kako visoko so narastle takozvane „temne sile", ki izzivajo ekstrem na nasprotni strani t. j. komunizem. Saj ne odrekamo nemškemu ljudstvu dobre volje, ampak vemo dobro, da je masam obljubljena dežela dražja nego sedanja socijalistična republika. Nemški manevri v Baltiku in na Ruskem so dokaz, da »mož v železu« ne miruje, četudi je zagrnjen s tančico. Vprašanje je zgolj, kako dolgo bo na krmilu sedanji režim. Če ostane še nekaj let, mogoče se mu posreči, da pridobi nemške mase za novo idejo: socijalistični raj na zemlji. Razvoj odnošajev v Nemčiji je torej samo vprašanje časa.

Jasno je, da take operacije kot je izročitev ljudi, kateri so med vojno izvrševali voljo nemškega naroda, zadevajo bolestno v živec in da je ogorčenje med Nemci povsem naravno. Krivda na vojni in na zločinih proti mednarodnemu pravu pa je tako relativen pojem, da se da s težavo fiksirati. Mednarodni odnošaji so tako zmedeni in zapleteni, da nikdo ne ve, kje je začetek in kje konec vozla. Gotovo so zločini subskribiranih oseb tako jasni in toliko dokazani, da spadajo pod sodstvo, vendar — in to nam ravno kaže današnja vzburjenost med Nemci — ni s tem vprašanje vojne krivde itd. niti izdaleč rešeno. Korenje tiči mnogo globlje in kdo bi ga mogel res temeljito iztrgati?! Svetovna vojna ga ni mogla, mirovna konferenca tudi ne, Zveza narodov še manje. Ob veliki francoski revoluciji so doživeli prizor, da so revolucijonarji obgljavljali revolucijonarje. Psihoza krvavih borb je strašna, nič manje strašna pa ni psihoza mirovnih borb. Ne mislimo, da je bila svetovna vojna zadnja, v kateri so tekli potoki človeške krvi. Dogodki se bodo razvijali dalje, osebe bodo šle, a ideje ostanejo. Te ideje bodo zahtevale novih žrtev, ker se z njimi hranijo. Tudi današnji politični Pariz ustvarja odnošaje, ki bodo omogočili življenje volčicam človeštva. Ne le mi, tudi naši zanamci bodo videli, kako

se sodijo vojni krivci. Krog človeških zmot nima konca . . .

Vsem jugoslovenskim poljedelcem!

Poljedelsko ministrstvo v Beogradu je izdalo sledeči razglas:

Kljub vsem vremenskim nezgodam in kljub vsem drugim nepovoljnim prilikam se sme reči, da je prva žetev v naši osvobojeni državi zadovoljiva. Tudi ako trud ni rodil povsod zaželjenega uspeha, vendar smo z ozirom na razmere, v katerih smo preživeli to prvo leto svobode in urejevanja, v glavnem lahko zadovoljni.

Toda naš narod je upravičen pričakovati, da bo v prihodnje vse bolje in bolje v vsakem pogledu, posebno tudi glede poljedelskega proizvajanja kot nesporno glavne naše pridobitne panoge. Malokatera država razpolaga s toliko in tako plodno zemljo in s toliko in tako povoljnimi ostalimi pogoji za uspevanje vseh kmetijskih panog, kakor naša ujedinjena država. Vrhu tega je naše kraljestvo, ki bo lahko izvažalo znatne preostanke poljskih pridelkov, v geografskem in prometnem oziru najbližje onim deželam zapadne in južne Evrope, katerih poljedelska produkcija ne more, često niti približno pokriti domačih potreb in katere dežele treba zato uvaževati kot najmočnejše uvozne dežele na svetu. Zato smo mi vsi upravičeni nadejati se, da bo v našem ujedinjenem kraljestvu vzcvelo poljedelstvo in donašalo obilnih sadov, razmeroma več, nego v kateri koli drugi izvažajoči državi. Kakršno bo naše poljedelstvo, tako po količini, kakor po kakovosti svojih proizvodov, take bodo vse ostale panoge našega narodnega gospodarstva. Procvit našega poljedelstva, za katerim treba stremiti z vsemi silami nam bo prinesel brezdvomno blagostanje celega naroda in omogočil, da se izpolnijo vse one mnogobrojne in težavne naloge, ki so stavljene v občnem interesu naši novi državi.

Iz tega bo vsak poljedelec lahko uvidel, v kaki meri je odvisno od njega in njegovega dela današnja prehrana ljudstva, pa tudi ves bodoči napredek celega našega narodnega in državnega življenja. Zato naj smatra vsakdo za svojo sveto dolžnost, da se čim preje poprime koristnega dela in da vse svoje delavne sile in vsa svoja proizvajalna sredstva uporabi za pomnožitev proizvajanja, do najširših mej možnosti. Osobito naj ne ostane neobdelan in neobsejan niti najmanjši košček rodne zemlje, bodisi da se zaseje ozimina (predvsem pšenica in rž), bodi si jarevina (predvsem koruza, fižol, krompir in razna zelenjava.) Da se olajša in pospeši spomladanska setev, naj se obdela in pripravi tekom zime zemlja, kjerkoli in kadarkoli to dopušča vreme in ostale prilike.

V kolikor ne bi imeli pojedinci ki so bili ovirani s strani sovražnika, ali ki imajo preveč zemlje, z ozirom na kratek čas, dovolj delavnih sredstev, naj jim dado oni, ki jih imajo odveč, svoja sredstva po zaključku dela na razpolago. Z dobro voljo se more to vse izvesti potom prošnje ali potom kakega drugega načina uzajemnosti. Naj se ne dopušča, da delavna živina ali poljedelsko orodje in stroji počivajo brez koristi, dokler so neobdelana zemljišča sosedov in soobčanov. Isto velja glede posojevanja potrebnega dobrega semena kakor tudi glede izvršitve vsega drugega poljskega dela, kjerkoli sredstva in delavne sile pojedincev ne zadostujejo, da bi si oskrbeli potrebno seme in izvršili pravočasno tekoče posle. Osobito naj se ima ves obzir napram sirotam padlih, pomrlih in onemoglih družinskih očetov, katerim dolgujemo mi vsi za izvojevano današnjo svobodo in za bodoči naš napredek ne samo zahvalo, temveč tudi gotovost, da jim nudimo potrebno dejansko pomoč.

Vsem predstaviteljem državnih in samopravnih oblasti kakor vsem uvidevnim državljanom v kraljestvu je obračati pažnjo na to, da z besedo in delom pomorejo udejstvovati zgoraj označene misli o vzajemni pomoči in o nujnosti, da se poljedelska produkcija v prihodnjem letu ojači v vseh ozirih do skrajne meje možnosti. To neizprosno in nujno zahtevajo življenski interesi celega našega ujedinjenega naroda in cele naše ujedinjene domovine. Samo po tej poti bomo dospeli v najkrajšem času pred vsemi drugimi državami do zaželjenega občega blagostanja.

Dnevne vesti.

Skupno proti nam! Glasilo dr. Kamnikerja in drugih slovenskih renegatov, »Deutsche Grenzwacht«, čigar uredništvo se nahaja v Obrajni blizu Radgone, v resnici pa se list piše in izdaja v Gradcu, se v vsaki številki ukvarja z našimi razmerami ter pri tem prav nič ne zataji svojega vsenemškega pokolenja. V zadnji številki prinaša med drugim dopis iz Maribora, v katerem nek »nemški delavec« roti nemške stranke v Avstriji, naj se bolj brigajo za nemštvo onstran Špilja in pravi, da bo nemškim delavcem v Jugoslaviji veliko bolj pomagano, če bodo avstrijski socijalistični listi zavzeli tisto stališče, ki bi jih združilo z ostalimi strankami za skupne narodne interese v inozemstvu. — »Nemški delavec iz Maribora« (bogve, kako pač izgleda ta delavec!) torej ni zadovoljen, da graški »Arbeiterwille« ne piše o »preganjanju« Nemcev v Jugoslaviji tako nesramno in bedasto, kakor »Tagblatt« in »Tagesposta«! Vse stranke v Avstriji bi se morale združiti, da bi zaščitile rovarske elemente med mariborskimi železničarji! Menimo, da bi nas graški botri lepo pogledali, če bi se mi zanimali za razmere v Donawitzu ali drugje, tem odločneje pa si prepovemo, da bi se avstrijski Nemci zanimali za uslužbence nemške narodnosti, ki bivajo na naših tleh in jih izrabljali v svoje hujskaške namene. Mislimo pa, da se nemško delavstvo ne bo dalo speljati na led od nemškonacijonalnih »delavcev« pri »Deutsche Grenzwacht«.

Nesramnost brez primere. Kako je začel rasti zadnje čase nekaterim Mariborčanom nekdanji nemški greben nam dokazuje slučaj, ki se je dogodil sinoči v gostilni Rojko v Schillerjevi ulici. V omenjeni gostilni je pela znana pevka, Slovenka, ko je nenadoma vstopil mestni dimnikarski mojster Juritschko, začel najprej zabavljati, potem pa stopil čisto enostavno k pevki ter ji zagrozil, naj poje nemško in ne slovensko. Revica je bila vsa prestrašena

Perspektiva.

V Zagrebu imajo tipografsko stavko. Mi smo jo že imeli in kdo ve, ali je ne dobimo zopet. S tem grozi novo podraženje časopisov in knjig. Pa ne rastejo samo tipografske mezde, dan za dnem se dvigajo tudi cene papirju in raznim tiskarskim potrebščinam. V Avstriji se izdela precej papirja, tiskarskih črk, barve; tam so tudi tovarne za tiskarske stroje. Vsled skrajno nizkega tečaja avstrijske krone pa pokupijo večino teh izdelkov inozemske tvrdke, zlasti Angleži in Amerikanci, ki jih dobe po smešno nizkih cenah, stroje pa izvabljajo potom dobrih kompenzacij v živilih. Vsled tega so pri nas težave s papirjem in tiskarskimi potrebščinami, in če se nam posreči dobiti kaj iz inozemstva, moramo prišteti k cenam visoko carino, dopravne stroške, previsok dobiček založnikov i. dr. Razumljivo je, da so knjige dandanes prav draga stvar. Pri časopisih tega ne čutimo toliko, ker navadno plačujemo v obrokih, dasi tudi tu nastopa kriza, ki ogroža zlasti manjše, slabo upeljane liste.

Književna produkcija pada pri nas in drugod. Naši leposlovni listi komaj životarijo. In vendar so primeroma ceni, če že brošura s svojih 40—60 strani stane po 10 K. Ako bodo cene zopet narastle, bomo morali biti zadovoljni, če bo izhajal pri nas samo en literaren mesečnik. Novih časopisov, revij in knjižnic ne bomo mogli izdajati, naši književniki bodo kopičili svoje rokopise po policah in predalih, dokler bodo sploh — pisali. Naša literatura bo sirota, kakor je bila v petdesetih in šestdesetih letih. In kaj naj pokažemo svetu sedaj, ko gleda na nas kot na mlade parvenije?!

Stvar je tem resnejša, če se spomnimo, kdo je bil naš književni konzument. Smelo trdimo, da so našo književnost vzdržali socijalno najrevnejši sloji: dijaki, učitelji, mladi uradniki in inteligentni proletarci.

Mnogi smo kot dijaki zbirali vinar za vinarjem, da smo si kupili to ali ono novo knjigo. Knjižnica se je večala, pa kaj če je bila srajca raztrgana?! Dijaki, mladi idealisti, so pokupili velik del naših literarnih novitet.

Učitelji na deželi imajo skoraj povsod večje in lepše knjižnice nego akademično šolani in po navadi imoviti župniki. Tzv. »višja« inteligenca se slabo zanima za naše slovstvene proizvode, pa saj je še do zadnjega časa bilo v modi, da so se v naših salonih šopirila izdanja nemških književnih podjetij.

Kdo bo ob tej draginji kupoval knjige? Naš knjižni trg bo imel malo odjemalcev. Dijak mora biti zadovoljen, če si kupi dve ali tri knjige na leto, imovitejši se morda abonira na »Ljubl. Zvon«. Saj že učne knjige, v kolikor se sploh dobe — stanejo cel kapital. Učitelj na deželi kljub vsem dokladam gmotno životari, zlasti če ima obitelj — da niti ne govorimo o drugih inteligenčnih poklicih, ki so tem slabše plačani, čim intenzivnejše delajo duševno.

Če bo tako šlo naprej, postanejo kulturne vrednote zopet lastnina tzv. »višjih slojev«, to se pravi onih, ki rožljajo z denarjem. Ti si bodo na ta način pridobili vpliv na književnost, umetnost, znanost in bodo v kulturi dominirali! Tako bo padlo — daleč nazaj delo dolgih desetletij, ki je stremilo za tem, da se nacijonalna in vsečloveška kultura čimbolj razširi med masami. Pa ne opažamo li podobnega procesa po celem svetu? Ali ne upada sodobna kultura z tako stalnimi in neizprosnimi znaki, da mnogi primerjajo današnjo dobo z zadnjimi dnevi antičnega Rima, ko so pred vrati stali barbari in za njimi po luči Helade in Rima vsa tema dolgega srednjega veka.

Potrebno je, da revnejši družabni sloji sežejo po samopomoči in da jih podpre tudi država. Kultura mora biti lastnina vseh; h kulturnemu vrelcu mora imeti pristop vsak, ki žeja za njim, pa naj je sicer brez cvenka v žepu. Ustanoviti se morajo nove knjižnice, upeljati bo treba tudi tzv. potujoče knjižnice, ki so pokazale toliko uspeha na Danskem in v Švediji. Tam so jih uvedle zasebne ustanove in razna podjetja, pri nas naj se zainteresira za stvar država, ki ima največ gmotnih sredstev. Podobno je z gledališči in drugimi kulturnimi ustanovami, ki vsled visokih cen polagoma izločajo iz vrste svojih obiskovalcev one, ki so revni a zato nič manje žejni kulturnih užitkov.

Tudi pri nas v Mariboru bo treba velike in dobre ljudske knjižnice, dalje knjižnice za kulturne in znanstvene delavce i. dr. kakor slišimo, so priprave že v teku. Največ dela nas pa čaka na deželi, kjer je vojna pokvarila skoraj vse, kar smo v kulturnem delu pridobili od časa našega preporoda naprej. B.

in ni vedela kaj naj stori. Če si domišljajo nekateri naši nemčurji, da se bodo povrnili k nam nekdanji stari časi se jako motijo. Tu smo gospodarji mi in tu ostanemo, komur to ni prav, prosta mu pot, naj gre. Sicer ga bomo poslali sami.

Kako bomo ubili korupcijo. O korupciji se pri nas mnogo govori in znano je, da je v posameznih pokrajinah zelo razširjena. Če ne podkupiš, ne gre. Tega so se ljudje naučili med vojno, ko nisi dobil ničesar, če nisi prinesel „mite". Takrat so igrala važno vlogo živila, danes igra denar. Ali ni to dokaz, da so se razmere zboljšale? Toda naše načelo mora biti, da gre vsakomur njegovo in če je javni nastavljenec stalno plačan, tedaj že smem zahtevati, da stori svojo dolžnost v najvišji meri možnosti, ne da bi čakal na posebno nagrado. Hvala Bogu, da so pri nas razmere v tem oziru že znatno boljše, vendar se še najde tupatam kdo, ki se je preveč „izšolal" v vojni. Te pojave je treba zatreti tudi v bolj nedolžnih slučajih. Napitnina gre natakarju, ne pa javnemu nastavljencu. Kdor stori kaj v svoji službi, stori samo svojo dolžnost in nič več. Le s tem, če bomo postali prav „nesramni" napram onim, ki čakajo na nagrado, bomo ubili korupcijo.

Cene v izložbenih oknih še vedno niso označene v vseh mariborskih trgovinah. Označevanje cen je tako zdrava misel, da bi morale poklicane oblasti strogo paziti na to, da bodo cene res povsod označene.

Iz zasedenega ozemlja. V našem po Italijanih zasedenem ozemlju so v zadnjem času Italijani jako zmanjšali vojaške posadke ter so tudi drugače jeli postopati precej koncilijantneje, nego so spočetka. Ljudstva pa se polašča vedno bolj obup in polagoma izgublja ono trdno vero, s katero se je naslajalo toliko časa, da bodo Italijani odšli. Življenske razmere so se zadnje čase malo podražile, temu nasproti pa so se tudi plače zvišale, tako da so uradniki in stalni nameščenci doli mnogo na boljšem, nego pri nas. Vino je jako poceni, namreč po 2 liri l, kar znaša v naših kronah 14·— K.

Krasne, solnčne dneve nam je prinesel tudi februar. Po obronkih naših hribov cvete črni teloh, ob Dravi poganjajo vrbe, prav kakor spomladi. Tako toplega predpusta še nismo imeli, zato se pa tudi temveč lumpa in tem manj ženi.

Tiskarska stavka v Zagrebu traja še vedno, doslej sploh še ni prišlo do nikakih pogajanj med delodajalci in delojemalci. Od vseh listov izhajata samo dva komunistična oziroma socijalistična lista „Nova istina" in „Svoboda." Meščanski listi izdajajo po zgledu Parižke „La presse du Paris" skupno glasilo „Zagrebačke Novine." Stavka bo, kakor kaže, trajala najbrž še dlje nego je naša zadnja v Sloveniji.

Odsek za določevanje cen v mestu je v svojej seji dne 6. februarja 1920 sklenil: Govedina se razdeli v dve vrsti. Prvovrstno meso je ono od prvovrstnih pitanih volov, drugovrstno pa od vse druge neoporečne živine. Prvovrstnemu mesu se določi cena in sicer za prve dele 16 K za kg in za zadnje dele po 18 K za kg, za drugovrstno meso je cena za prve dele 14 K za kg, za zadnje dele pa 16 K za kg. Vse oporečno meso pride v t. z. prosto lopo. Cene prekajenemu mesu in klobasninam veljajo tudi v prodaji na drobno take, kakor so določene za izdelovalce. Cena šunki v nadrobni prodaji se določa na 40 K za kg in prekajenemu špehu na 44 K za kg, to velja tudi v nadrobni prodaji.

Vandalizem v naših parkih. V zadnjem času se opaža, da nepoznani zlikovci razbijajo klopi, plotove itd. po naših javnih parkih, ter jih odnašajo, menda za kurivo. Ne glede, da je to samo na sebi jako nekulturno je tudi kaznjivo. Kogar se bo zasačilo bo strogo kaznovan.

Dunajsko bedo slika pismo nekega dunajskega delavca, ki ga objavlja v ilustracijo tamošnjih razmer pariški „Temps". Pisec tega pisma prosi, naj se oglasi kaka francoska hiša ali trgovina, ki bi sprejela v oskrbo njegovo najmlajšo 15 letno hčer in pravi: Večkrat se pripeti, da ubogo dete popoldan od glada in slabosti zaspi nad svojimi knjigami. Imam še dva otroka, ki sta voljna prenašati z nami glad in bedo, samo če bi bilo mogoče rešiti tretjega, najmlajšega . . .

Nemški denar nam dela propagando v Celovcu in med koroškimi Nemci sploh, kakor vedo poročati listi, ker jih prepričuje, da gre Avstrija vedno navzdol in Jugoslavija dan za dnem izboljšuje svoje gospodarske razmere. Kakor nam poročajo z obmejnih krajev v zadnjem času tudi tihotapstvo ne cvete tako bohotno kot je cvelo preje. Kriv je zopet nemški denar, za katerega celo v „nemškoavstrijski" Radgoni ne dobiš niti poliča vina! Tihotapci so se večinoma spametovali in ne nosijo Nemcem blaga za tako slab denar. Nam je pa to tudi prav.

Vsled podraženja papirja in tiskarskih proizvodov v obče je povišala poštna uprava ceno brzojavnih golic od 4 na 10 v, poštno nakazničnih golic od 6 na 10 v, povzetnih opremic od 16 na 30 v, navadnih poštnih spremnic od 16 na 20 v, in zavitek uradnih dopisnic (le za državne urade, ki uživajo prostost poštnine) od 6 v na 1 K 50 v. Te cene stopijo v veljavo 15. t. m.

Poverjeništvo organizacije vojnih invalidov za Maribor se je ustanovilo, ter pozivlja vse invalide, da pristopijo kot člani, ne glede na stranko, kateri po mišljenju pripadajo, ker je organizacija strogo medstrankarska. Prijave sprejema g. Spanbauer, Pobrežje, Ptujska cesta 10 ali pa poverjeništvo na Koroški cesti štev. 27.

Kantina v Meljski vojašnici v Mariboru se odda v najem potom licitacije, ki se vrši 1. marca od 10 do 12 ure v poslopju VI, vrata 18 pri upravi vojašnice. Interesentom stoji tozadevna pogodba dnevno od 11 do 12 ure v navedeni sobi v pogled na razpolago.

Cene živil v Sibiriji. Vsled vednih nemirov in neredov je postalo življenje tako drago, da so cene, ki nam jih pripovedujejo vračajoči se legijonarji, za naše pojme naravnost fantastične. Tako stane n. pr. par čevljev 1000 do 1500 rubljev, srajca 350—500 rubljev, sveča 15 rubljev, 40 dkg. petroleja 56 rubljev, pud (16 kg) svinskega mesa 2000 rubljev, svinska mast 4000 rubljev, goveje meso 1000 rubljev, fižol 350 rubljev, krompir 45 rubljev, bela moka 900 rubljev, sladkor 4000 rubljev, eno jajce 10 rubljev, liter mleka pa 30 rubljev.

Vsi gg. častniki, voj. uradniki, praporščaki v rezervi, v pokoju itd. ki stalno bivajo na teritoriju Mariborske polkovne okrožne komande t. j. okrajno glavarstvo Maribor, Ptuj, Konjice, Ljutomer, južni del od Mure bivšega okrajnega glavarstva Radgona in zapadni del Prekmurja, se naprošajo, da vpošljejo Mariborski polkovni okrožni komandi v svrho spopolnitve častniške evidence čimpreje osebne podatke na pol pole papirja po sledečem vzorcu, brez ozira na že svoječasno predložene izjave: 1. Šarža. 2. Dan imenovanja v sedanjo šaržo. 3. Razmerje (rezervni, črnovojni, vpokojen itd.), 4. Ime in priimek. 5. Krstno ime očeta. 6. Pristojna četa v bivši Avstriji (tukaj se naj vpiše oni polk, (zavod) pri katerem se je dotični nahajal v matičnem staležu (Grundbuchstand). 7. Katero službo je opravljal v bivši Avstriji neposredno pred prevratom. 8. Rojstno leto. 9. Naborno leto (Assentjahr). 10. Rojstni kraj, okraj in dežela. 11. Pristojni kraj, okraj in dežela. 12. Civilni poklic, 13. Stan (oženjen, samec, vdovec) 14. Vera. 15. Znanje jezikov. 16. Jezikovna narodnost. 17. Specijalna stroka (strojničar, pijonir, letalec itd.) 18. Dan izstopa iz aktivne vojaške službe v Avstriji. 19. Služil v Jugoslaviji od — do in pri katerem polku. 20. Orožne vaje delal od — do in pri katerem polku. 21. Je-li sprejet v skupno vojsko in s katerim vojnim listom. 22. Natačno označeno bivališče. Dalje se gg. častniki naprošajo, da tukaj javijo vsako spremembo bivališča zgorajšnji komandi.

Mestna kopelj se v sredo 11. februerja zopet otvori. Vsled znatne podražitve premoga morale so se cene za kopelji zvišati ter znašajo: 1 kopelj v banji I. raz. z brisalko 8 K, brez brisalke 7 K; kopelj v banji II. raz. z brisalko 6 K, brez brisalke 5 K; 1 kopelj v banji III. raz. z brisalko 3 K, brez brisalke 2 K. Parna kopelj z masažo 10 K, 12 vstopnic za parno kopelj 100 K; za kopelji v banji I. raz. z brisalko 80 K, brez brisalke 70 K; za kopelj v banji II. raz. z brisalko 60 K, brez brisalke 50 K. Člani krožka mestnih uslužbenbev v Mariboru, društva jugoslovenskih državnih uslužbencev v Mariboru in društva jugoslovenskih poštnih uslužbencev v Mariboru se opozarjajo, da velja znižanje cen samo za na ime se glaseče izkaznice, katere je treba pri blagajni pokazati.

Slov. mestno gledališče.

Koncert Tkalčić-Ličar. V naš Maribor se je letos priklatil Kurent, povsod, kamor se človek ozre, povsod je ples, povsod godba: v kavarni kapela, v gostilni harmonika, na cesti lajne. Sredi, med tem splošnim plesom in godbo pa sta nas posetila dva, res prava umetnika: čelist Tkalčić in klavirski virtuoz Ličar. Sinočnji koncert je privabil v nekdanjo kazinsko dvorano precej resne glasbene umetnosti žejnega občinstva. Marsikdo, ki še ni čul soločelista je pričakoval jako nezaupljivo prvega nastopa. Temveč je bilo navdušenje in presenečenja med koncertom in ob koncu. Tkalčić je originalen umetnik na katerega smo lahko ponosni, kakor tudi na našega mladega Ličarja, katerega čaka še krasna bodočnost. Neoporečno izvajanje in duša, katero sta ulila naša umetnika v svojo glazbo, je občinstvo naravnost očaralo; aplavdiranja ni bilo ne kraja ne konca. Umetnika sta morala k naznanjenemu programu pridodati še par točk, ki so bile, istotako krasne, kakor one programa. Prekrasno je bilo Tkalčičevo izvajanje Chopinove sonate: allegre con brio, Haydnov koncert D-dur, adagio ter dalje Bachova „Sarabande". Krasen je bil Ličarjev „Furiant"; nad vse originalno pa Tkalčićevo izvirno delo «Klepetulje". Upamo, da bomo lahko še kedaj pozdravili naša mlada umetnika v Mariboru.

—r.

Zadnje vesti.

Vprašanje o izročitvi vojnih krivcev.

DKU Berlin, 9. februarja. K vprašanju o možnosti kompromisa v sporu glede izročitve vojnih krivcev se glasom »Deutsche Allgemeine Zeitung« s poučenega mesta izjavlja, da nemška vlada odločno vztraja na stališču svoje note z dne 25. januarja. Meja, ki si jih je določila sama, ne more prekoračiti. Nesprejemljiv je tudi predlog, da bi se napravilo sodišče v Kölnu. S tem bi obtoženci došli pod nasilje antante.

DKU London, 8. februarja. »Times« poroča iz Pariza: Lloyd George je mnenja, da se mora lista vojnih krivcev spremeniti in da mora tudi v drugih točkah antantinih zahtev priti do spremembe.

Pogajanja med Čehoslovaki in Avstrijci.

DLU Praga, 7. februarja. Pri današnjih pogajanjih avstrijskih odposlancev z zastopniki čehoslovaške vlade je prišlo do sporazuma v nekaterih daljših točkah, ostalo je pa nerešenih nekoliko nebistvenih vprašanj.

Beck umrl.

DKU Dunaj, 10. februarja. Nekdanji načelnik avstrijskega generalnega štaba Beck je umrl v 90. letu starosti.

Slovensko mestno gledališče.

Repertoire tekočega tedna:

Torek, 10. februarja „Kraljevska visokost". Izven Ab.

Sreda, 11. februarja „Brez denarja". Ab. B—22.

Četrtek, 12. februarja „Hasanaginica". Ab. A—23.

Sobota, 14. februarja „Nebesa na zemlji". Ab. B—23.

Nedelja, 15. februarja popoldne ob pol 15. uri „Reyček Andrejček", ljudska predstava, zvečer „Brez denarja". Izven Ab.

Torek, 17. februarja. Velika gledališka reduta v vseh dvoranah ples, v gledališču kabaret.

Razne vesti.

S sveta naših sosedov. Zadnje čase se astronomi jako intenzivno bavijo z raziskovanjem Marsa. Tako se jim je posrečilo dognati, da so zagonetni Marsovi kanali le nepravilne tvorbe, najbrž kontinentalnega značaja in ne kanali. Mars ima istotako kakor naša zemlja ledene tečaje, samo da po leti tam led in sneg skoro popolnoma izgineta, tako, da Marsovcem ekspedicije na tečaje ne delajo toliko preglavic kakor nam na zemlji. Potom teh ledenih tečajnih pasov so avstronomi izračunali nagibanje Marsa, ki je skoro docelo isto kakor ono naše zemlje. Marsova os se nagiblje proti svoji ekliptiki za 24½ stopinje. Radi tega se tudi letni časi istotako menjujejo kakor na naši zemlji. Ker pa traja pot Marsa okoli solnca dvakrat toliko kot pot zemlje, so tudi letni časi na njem dvakrat tako dolgi. Zato pa dočakajo naši sosedje na Marsu, če žive isto dobo kot mi po številu samo polovico naših let.

Brezposelnost na Madžarskem. V Budimpešti je od 1,100.000 prebivalcev 160.000 brezposelnih. 15 odstotkov prebivalstva nima ne zaslužka ne nobene podpore, ker se brezposelna podpora na Madžarskem ne izplačuje. Med prebivalstvom vlada beda in glad, množe se zločini in samomori. Medtem ko dobivajo revnejši sloji samo 100 gramov kruha na dan za osebo, so delikatesne trgovine polne najrazličnejših slaščic. Za denar je dobiti vsega. Zato se ima buržoazija dobro, kot se že dolgo ni imela.

Volilni boj na Slovaškem se je pričel in kaže koj v začetku, da bo zelo vroč. Razen znanih strank se je zadnje dni pojavilo več novih, med njimi narodno-židovska stranka in stranka malih nemških kmetov. Značilno je, da se hočejo tudi slovaški židi organizirati na narodni podlagi, dasi so bili še pred par tedni najzaneslivejša opora madžarstva. Spoznajo se pač v znamenjih časa.

Velik hudodelec je po mnenju sedanje madžarske vlade bivši boljševiški poglavar Bela Kuhn. Budimpeštanska vlada je te dni ponovno zahtevala, da ga avstrijska vlada izroči. V tej listini, ki obsega okrog 100 strani, se našteva, da je udeležen v 231 slučajih umora in v 16 slučajih ropa, dalje se bo moral zagovarjati radi 6-kratne tatvine in več drugih prestopkov, med njimi ponarejanja denarja.

Tirolci in Viljem II. Tirolci so brihtni ljudje pa ne pustijo žaliti zavezniškega ekscarja. Te dni je imel v Inomostu pisatelj Kraus predavanje o vojni, v katerem je kritiziral delovanje cesarja Viljema in njegovih generalov. Med poslušalci je nastalo veliko razburjenje, začeli so žvižgati in ropotati z nogami ter vpiti: „Fej! Sramota! Mi ne pustimo žaliti naših nemških mož!" Kraus je moral predavanje prekiniti.

Draginja v Avstriji. Z Dunaja poročajo: Goveje meso na Dunaju stane sedaj 98—124 kron kg. Dne 5. t. m. je bilo v tržnici na Dunaju mnogo mesa, ki pa je skoraj vse ostalo, ker ga prebivalstvo ni kupovalo zaradi visokih cen.

Izdaja: Tiskovna zadruga.
Odgovorni urednik: Fr. Voglar.
Tiska „Mariborska tiskarna", Maribor.

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo i. t. d. katero imam vedno v zalogi.

Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot tvrdka z la. referencami.

Import in Eksport

Ferdo Sert, Maribor

Koroška cesta 21.

Širite naš list!

Mala oznanila.

Službo išče vdova, srednje starosti, brez otrok, ki se razume v gospodarstvu, šla bi tudi na deželo. Pismene ponudbe na Nežo Bergles, Kadettenstift, pošta Slivnica.

Lepi maskenkostim, velikost II. za en večer se išče. Pismene ponudbe na naslov gdč. Mulej, Krčevina 196, Maribor.

Izgubila se je 6. februarja 1920 denarnica z večjo vsoto denarja in listinami od glav. kolodvora do Krčevine. Pošten najditelj naj jo odda proti dobri nagradi na upravo tega lista.

Zamenja se seno za moko ali žito. Kje pove upravništvo.

Zgubil se je dne 2. t. m. zlati poročni prstan zaznamovan z »16. III. 19 A. B.« od pobrežkeg pokopališča do kaznilnice. Odda se naj proti nagradi 20 K v upravi tega lista.

Pisalne stroje, računske stroje, kakor tudi registrirne blagajne popravi prvovrstni strokovno diplom. inžiner pod garancijo najceneje. Vpraša se pismeno ali telefonično v hotelu »Union«. Ernst Hahn, diplom. inžiner v Mariboru.

Več partij dobrih opekarjev se sprejme pri Kranjski stavbeni družbi v Ljubljani, Levstikova ulica št. 19. 3—2

Inserati

v

„Mariborskem delavcu"

imajo vedno

velik uspeh!

Ne zamudite torej ugodne prilike!

Agitirajte za „Mariborskega Delavca" in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo" v Mariboru.

Prostovoljna požarna bramba in njen rešilni oddelek v Mariboru.

Na pustno soboto dne 14. februarja 1920 v vseh prostorih Götzove dvorane:

DOBRODELNI PLESNI VENČER!

Vstopnina za osebo 20 K, v predprodaji 15 K.

Priprosta obleka se želi!

Več godb! Raznovrstni šotori! Srečolov! Začetek ob 20. (8.) zvečer. Podrobnosti na letakih in lepakih.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavnica 15,000.000 K **CENTRALA V LJUBLJANI** **Rezervni fondi nad 4,000.000 K**

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predujme na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.